

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и ерцеговине, на сједници Представничког дома, одржаној 08. новембра 2005. године, и сједници Дома народа, одржаној 28. новембра 2005. године, усвојила је

ЗАКОН

О ПОСТУПКУ ПРИНУДНЕ НАПЛАТЕ ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА

ДИО I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Садржај закона)

- (1) Овим законом уређује се поступак по којем Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: УИО) принудним путем наплаћује индиректне порезе и остале приходе и таксе (у даљњем тексту: дуговања).
- (2) Дуговања по основу индиректних пореза која се наплаћују према одредбама овог закона су дуговања одређена Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03 и 52/04) и Законом о уплатама на јединствени рачун и расподјели прихода ("Службени гласник БиХ", број 55/04).

Члан 2.

(Принудна наплата дуговања)

- (1) Принудна наплата састоји се од низа извршних радњи принудне наплате дугова по основу индиректних пореза.
- (2) Поступак принудне наплате уређује се:
 - а) овим законом;
 - б) правилницима који се доносе у сврху разраде овог закона и
 - ц) уредбама, упутствима и наредбама, које доносе надлежни органи а које су објављене у складу са законом.
- (3) Принципи и рјешења која су прописана Законом о поступку индиректног опорезивања ("Службени гласник БиХ", бр. /05) примјењују се на поступке принудне наплате када се сматра потребним и сагласно овом закону.

(4) Закон о управном поступку Босне и Херцеговине и опште одредбе управних прописа Босне и Херцеговине не примјењују се на поступке принудне наплате.

Члан 3.

(Почетак принудне наплате индиректних пореза)

- (1) За дуговања која произлазе из разреза који је извршио УИО, период принудне наплате почиње наредног дана од дана истека рока за добровољно плаћање, како је прописано Законом о поступку индиректног опорезивања.
- (2) За дуговања по основу индиректног пореза која обрачуна порески обвезник, период принудне наплате почиње наредног дана од дана истека рока за подношење пореске пријаве и добровољног плаћања, како је одређено у законским прописима за сваку врсту индиректног пореза. Ако се тај рок прекорачи, период принудне наплате почиње дан послје подношења пријаве самоопорезивања без плаћања, или је УИО умјесто пријаве сачинио процјену пореских обавеза која се доставља дужнику у форми налога за принудну наплату.
- (3) Када је почео период за принудну наплату, УИО врши принудну наплату дуговања по основу индиректног пореза из имовине дужника индиректног пореза.
- (4) Почетак периода принудне наплате повлачи за собом потраживање затезне камате, накнадног терета принуде и, ако постоје, трошкова поступка.

Члан 4.

(Овлашћења УИО у поступку принудне наплате)

- (1) На захтјев УИО, дужник индиректног пореза треба да обезбиједи УИО попис своје имовине чија је вриједност довољна да покрије дуг по основу индиректног пореза.
- (2) Службеници УИО који врше принудну наплату дуга могу спровести провјере и истраге постојања имовине дужника индиректног пореза, као и у каквом је стању та имовина.
- (3) Службеници УИО који врше принудну наплату дуга имају право да примијене сва овлашћења која им је додијелио УИО у оквиру закона.
- (4) УИО предузима мјере обезбјеђења у складу с одредбама Закона о поступку индиректног опорезивања.

ДИО II - ПОСТУПАК ПРИНУДНЕ НАПЛАТЕ

1. Опште одредбе

Члан 5.

(Природа поступка принудне наплате)

- (1) УИО је једини орган надлежан да води и рјешава све предмете у поступку принудне наплате.
- (2) Поступак принудне наплате који води УИО не може се подударати са било којим другим судским или извршним поступком, осим у случајевима предвиђеним у члану 6. овог закона.
- (3) УИО примјењује своја овлашћења у поступку принудне наплате уз дужно поштовање, да би избјегао било какву повреду личног достојанства и непотребне непријатности дужника.
- (4) Поступак принудне наплате и његове процедуралне мјере покрећу се и врше по службеној дужности. Када је поступак покренут, може се обуставити само у случајевима и под условима прописаним законом.

Члан 6.

(Првенство)

(1) УИО поштује право првенства у намирењу дуга у односу на друге повјериоце који су раније регистровали своја права у Регистру залога у складу с Оквирним законом о залозима ("Службени гласник БиХ", број 28/04) и другим јавним регистрима о власништву и другим правима. У случају колизије између поступка принудне наплате и неког другог судског или извршног управног поступка, првенство извршења запљене имовине је сљедеће:

а) у случају колизије са извршним поступком појединачног повјериоца, поступак принудне наплате по овом закону има првенство ако је запљена која се врши у поступку принудне наплате ранијег датума него запљена која се врши у поступку појединачног повјериоца.

У овом погледу, одлучујући датуми су они који су наведени у писаној изјави о запљени коју је издао УИО и одлуци о наплати коју је издао надлежни суд;

б) у случају колизије са извршним поступком цјелокупног намиривања, односно са поступком који је прописан важећим законским прописима о стечају, поступак принудне наплате има предност ако је налог за принудну наплату издат прије него што је надлежни суд објавио почетак стечајног поступка.

(2) Судови су дужни да доставе УИО све релевантне податке о цјелокупном намиривању. Исте обавезе важе за све ентитетске пореске управе и Пореску управу

Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и друге јавне управе које су овлашћене да воде поступак принудне наплате.

Члан 7.

(Привремено обустављање поступка принудне наплате)

Поступак принудне наплате може се привремено обуставити само у случајевима и под условима прописаним овим законом и Законом о поступку индиректног опорезивања.

Члан 8.

(Потраживања треће стране)

- (1) Трећа страна која сматра да заплена нарушава њено право власништва или неко друго право или, пак, сматра да има право да намири своја потраживања прије УИО може поднијети захтјев за потраживање треће стране УИО.
- (2) Ако се захтјев треће стране односи на доказивање права власништва, поступак наплате предметне имовине привремено се обуставља све док се захтјев не ријешити. Потраживање треће стране не утиче на поступак принудне наплате из друге заплијењене имовине дужника.
- (3) Потраживање треће стране на основу других права, осим власништва, не утиче на поступак принудне наплате који се наставља све док се не заврши продаја заплијењене имовине. УИО задржава износ депозита док се не ријешити право првенства.

Члан 9.

(Трајно обустављање поступка принудне наплат)

- (1) Поступак принудне наплате трајно се обуставља по службеној дужности ако:
 - а) страна докаже да се захтјев по основу индиректног пореза односи на лице које не подлијеже плаћању или је направљена грешка у обрачуну пореског дуга;
 - б) дужник докаже да је дуг плаћен, да је наступило поравнање, да је поништен, застарио или је угашен из неког другог разлога; или
 - ц) налог за принудну наплату није донесен или уручен дужнику.
- (2) Изузетно од става (1) тачка ц) овог члана, УИО ће покренути нови поступак принудне наплате доношењем налога за принудну наплату, тј. уручењем налога за принудну наплату дужнику.

Члан 10.

(Очување правног учинка радњи предузетих у поступку принудне наплате)

- (1) Објава поништења једне од радњи у поступку принудне наплате не утиче на ваљаност других радњи предузетих у току истог поступка.
- (2) Поништење накнадног терета принуде, или сваког дијела дуга који није главна обавеза или санкција, неће утицати на ваљаност радњи предузетих у поступку принудне наплате у сврху наплате главне обавезе, санкције или осталог дијела дуга који нису поништени.

2. Покретање и фазе поступка принудне наплате

Члан 11.

(Покретање поступка принудне наплате)

- (1) Поступак принудне наплате почиње када се дужнику уручи налог за принудну наплату који садржи:
 - а) идентификацију дужника индиректних пореза,
 - б) износ дуга по врстама,
 - ц) обрачун накнадног терета принудне наплате,
 - д) упозорење да ће се камате обрачунати и наплатити,
 - е) захтјев за плаћање, мјесто, услови, начин и рок плаћања и
 - ф) упозорење да ће УИО у случају неплаћања у остављеном року покренути поступак над имовином без даљњег обавјештења.
- (2) Налог за принудну наплату има исту правну снагу као рјешење о извршењу које доноси суд.
- (3) Једини приговори који су дозвољени против налога за принудну наплату су да:
 - а) дуг не постоји због потпуног гашења или застаријевања,
 - б) одобрено је одгођено плаћање током периода за добровољно плаћање,
 - ц) није достављен документ о разрезу дуга по основу индиректног пореза како је прописано, изузев процјене која је сачињена умјесто пореске пријаве,

- д) разрез дуга је поништен и
- е) постоје грешке или пропусти у налогу за принудну наплату који:
 - 1) онемогућавају идентификацију дужника;
 - 2) спречавају дужника да одреди од чега се састоји дуговање.
- (4) Ако дужник не плати износ који је наведен у налогу за принудну наплату у остављеном року, УИО наставља да плијени дужникову имовину.

Члан 12.

(Принудна наплата гаранција)

- (1) Ако је дуг по основу индиректног пореза обезбијеђен гаранцијом, принудна наплата приоритетно ће се извршити из гаранције.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, УИО може да:
 - а) заплијени и отуђи осталу имовину ако износ гаранције није довољан да се наплати дуг или
 - б) на захтјев дужника, прихвати имовину довољне вриједности за ту сврху.

Члан 13.

(Запљена имовине и права)

- (1) Запљена имовине врши се по принципу поштовања пропорционалности и до износа који је довољан да покрије:
 - а) неплаћени дуг,
 - б) затезну камату која се обрачунава наредног дана од дана истека рока за плаћање до датума плаћања дуга,
 - ц) накнадни терет принуде и
 - д) трошкове вођења поступка принудне наплате.
- (2) Редослијед имовине за запљену је:
 - а) готовина или средства на рачунима отвореним код банака или других финансијских институција,

- б) дужникова ненаплаћена потраживања, хартије од вриједности и права која су претворива по виђењу или за шест мјесеци,
 - ц) плате, накнаде, наднице и пензије,
 - д) непокретна имовина,
 - е) камате, приходи и закупнине било које врсте,
 - ф) интелектуална и индустријска својина,
 - г) племенити метали, драго камење, накит, предмети од злата, умјетничке слике и антиквитети,
 - х) материјална покретна имовина и имовина у живој стоци и
 - и) дужникова ненаплаћена потраживања, хартије од вриједности и права која нису претворива у року од шест мјесеци.
- (3) У вези са редослиједом који је одређен у ставу (2) овог члана, УИО ће плијенити дужникову имовину у квантитету до вриједности за коју се сматра да ће покрити дуг.
- (4) Унутар сваке групе или врсте имовине у редослиједу заплене, прво се плијени она имовина због које се не мора улазити у дужникове просторије и мјесто пребивалишта да би се извршила заплена.
- (5) На захтјев дужника, може се одступити од редослиједа заплене ако имовина коју је дужник предложио за заплену обезбјеђује плаћање дуга са истом ефикасношћу и без одгађања, а да се не направи никаква штета трећим лицима.
- (6) Сљедећа имовина изузима се од заплене:
- а) намјештај физичких лица и остало покућство и одјећа који нису од велике вриједности, а које представља скромно домаћинство и
 - б) имовина чији трошкови отуђења прелазе вриједност која се може постићи продајом.
- (7) Од имовине односно плаћања из става (2) тачке ц) овог члана може се заплијенити само 20% од нето износа. Изузетно, прималац има право да задржи 250 КМ мјесечно, а стопа заплене се по потреби пропорционално умањује како би се то обезбиједило.

(Писмена изјава о заплени и предбиљежба)

- (1) Радње заплене уносе се у писану изјаву.
- (2) Писана изјава уручује се дужнику и, ако постоје, сувласницима, посједницима или депозитарима ако нису били присутни за вријеме заплене, као и дужниковом брачном другу ако је заплијењена имовина заједничко власништво дужника и њеног или његовог брачног друга, односно другом пунољетном члану породичног домаћинства.
- (3) Ако се заплена имовине може уписати у јавни регистар, УИО ће обезбиједити да се предбиљежба о заплени региструје у јавном регистру. У ту сврху УИО издаје налог о заплени који је правни основ за регистрацију.
- (4) Налог о заплени доставља се у јавни регистар заједно са захтјевом за добијање потврде о хипотеци којом заплијењена имовина може бити оптерећена. Ако постоје било какви терети на заплијењену имовину, предбиљежба о заплени уручује се повјериоцима који су регистровани у јавном регистру.
- (5) Писмена изјава о заплени имовине може се оспоравати само ако:
 - а) је дуг или право на тражење плаћања угашен због застаријевања;
 - б) налог за принудну наплату није достављен на прописан начин;
 - ц) се УИО није придржавао одредаба о заплени како је предвиђено овим законом и
 - д) је поступак принудне наплате привремено или трајно обустављен у складу са одредбама овог закона.
- (6) УИО доноси подзаконске акте о руковању и чувању заплијењене покретне имовине.
- (7) У случајевима заплене пословних објеката или имовине која дужнику служи за обављање дјелатности, УИО може да одреди службено лице које ће управљати или надгледати руковођење пословима. Ако сматра да је ликвидност дужника доведена у питање, УИО доноси подзаконске акте о начину поступања по питањима из овог става.

Члан 15.

(Заплена имовине која је депонована у финансијским институцијама)

- (1) УИО може, ако има сазнања о могућем постојању дужникових новчаних средстава, драгоцености, вриједности, материјалних или нематеријалних средстава

депонованих у финансијским институцијама или код било којег другог лица или депозитара, наложити запљену за обезбјеђење дуга.

- (2) У писаној изјави о запљени установљава се имовина позната УИО.
- (3) Запљена се може проширити и на било коју другу имовину депоновану код одговарајућег депозитара.
- (4) УИО сачињава конкретнију спецификацију имовине која се плијени ако се докаже подацима добијеним од депозитара да постоји више од једне врсте депоноване имовине или да вриједност депоноване имовине прелази износ који се плијени.

Члан 16.

(Продаја заплијењене имовине)

- (1) Продаја имовине врши се путем аукције, лицитације или директне продаје у случајевима и под условима који ће бити прописани подзаконским актима које доноси надлежни орган.
- (2) Одлука о продаји може се оспоравати само ако се сматра да је дужнику уручена писана изјава о запљени у складу са чланом 66. став (6) Закона о поступку индиректног опорезивања. У овом конкретном случају одлука се може оспорити из разлога наведених у члану 14. став (5) овог закона.
- (3) Поступак принудне наплате може се завршити уступањем заплијењене имовине Босни и Херцеговини ако:
 - а) је имовина од интереса за Босну и Херцеговину и
 - б) није било могуће продати имовину у току поступка принудне наплате.
- (4) Ако се одлучи да се заплијењена имовина уступа Босни и Херцеговини, додјељује се до 75% од вриједности утврђене у поступку, а дуг се умањује за тај износ. За случајеве из става (3) овог члана УИО доноси подзаконске акте који уређују интерну подјелу губитка прихода између корисника прихода.
- (5) Управне радње које претходе продаји имовине могу се обуставити у сваком моменту до отварања лицитације, тендера или директне продаје, плаћањем дуга по основу индиректног пореза, накнадног терета принуде, затезних камата и трошкова поступка.

3. Завршетак поступка принудне наплате

Члан 17.

(Завршетак поступка принудне наплате)

(1) Поступак принудне наплате завршава се:

- а) плаћањем дуга по основу индиректног пореза, затезних камата, накнадног терета принуде и трошкова поступка,
- б) одлуком којом се дуг проглашава потпуно или дјелимично ненаплативим, која је сачињена након проглашења неуспјеха, односно несолвентности свих лица одговорних за плаћање дуга,
- ц) одлуком у којој се констатује да је дуг угашен из било којег разлога предвиђеног законом и
- д) одлуком којом се утврђује да би поступак принудне наплате изазвао веће укупне трошкове администрације од износа који се принудно наплаћује.

(2) Поступак принудне наплате неплаћеног дуга по основу индиректног пореза који је проглашен ненаплативим може се поново покренути ако је било које лице одговорно за плаћање дуга постало солвентно прије гашења дуга.

ДИО III - ПОСТУПАК ПРОТИВ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА ОСИМ ГЛАВНОГ ДЖНИКА И НАСЉЕДНИКА

1. Поступак против одговорних лица осим главног дужника

Члан 18.

(Проглашење одговорности)

- (1) Осим ако није другачије прописано законом, одговорност се може прогласити у сваком тренутку после разреза дуга или после подношења пријаве самоопорезивања.
- (2) Лицима која се сматрају одговорним, у акту којим се предлаже одговорност даје се рок од 15 дана за достављање примједба и документације. Након истека рока УИО доноси рјешење о проглашењу одговорности.
- (3) Рјешење о проглашењу одговорности уручује се одговорном лицу и садржи:
 - а) идентификацију одговорног лица,
 - б) износ дуга са посебно наведеним главним износом и додатним износима,
 - ц) чињенице, елементе и правни основ за утврђивање одговорности,

д) правни лијек, укључујући надлежни орган који рјешава жалбу и рок у којем треба да се поднесе, са назнаком да се жалбом може оспоравати само одговорност а не порески дуг и

е) мјесто, услове и начине плаћања.

(4) Одговорно лице плаћа дужни износ у року од 10 дана од дана уручења рјешења о проглашењу одговорности.

(5) Ако одговорно лице не плати износ у одређеном року, дуг се наплаћује путем поступка принудне наплате.

Члан 19.

(Поступак утврђивања појединачне и солидарне одговорности)

(1) Поступак утврђивања појединачне и солидарне одговорности покреће се у случајевима:

а) ако је одговорност утврђена и рјешење уручено одговорном лицу прије истека редовног периода за измирење дуга, довољно је захтијевати плаћање по истеку тог периода и

б) у осталим случајевима, надлежни орган издаје рјешење којим утврђује одговорност, које се уручује одговорном лицу.

(2) Лице које намјерава да преузме привредну активност може истовремено са постојећим власником да тражи од УИО увјерење са детаљном спецификацијом дуговања, санкција или обавеза по основу индиректног пореза, који проистичу из послова те активности.

(3) УИО издаје потврду у року од мјесец дана после добијања захтјева.

(4) Појединачна и солидарна одговорност лица које је преузело пословање, у складу са Законом о поступку индиректног опорезивања, биће ограничена на оно што је наведено у увјерењу. Ако УИО изда увјерење без помињања било којег дуга, санкције или одговорности или ако га не изда у прописаном року, лице које тражи увјерење ослобађа се појединачне и солидарне одговорности која се помиње у Закону о поступку индиректног опорезивања.

Члан 20.

(Поступак утврђивања супсидијарне одговорности)

(1) Послије проглашења несолвентности главног дужника и, ако постоје, појединачно и солидарно одговорних лица, УИО издаје рјешење о проглашењу супсидијарне одговорности лица.

(2) Када је могуће, УИО доноси рјешење које се уручује том лицу.

2. Поступак против насљедника

Члан 21.

(Наплата обавеза по основу индиректног пореза од насљедника главног дужника)

(1) У случају смрти обвезника индиректног пореза, поступак наплате наставља се против његових законских или тестаментарних насљедника без било каквих захтјева, изузев службеног доказа - извод из матичне књиге умрлих - и достављања обавјештења са захтјевом за плаћање неплаћених дуговања умрлог лица и трошкова поступка принудне наплате насљедницима.

(2) Ако законски или тестаментарни насљедници обавијесте УИО да користе право да одгоде одлуку о прихватању насљедства заједно са правима и обавезама, поступак наплате се прекида до времена када се сматра да је период прихватања истекао. У том периоду, законски и тестаментарни насљедници имају право да добију од УИО увјерење о неплаћеним обавезама. То увјерење издаје се само у сврху информације.

(3) Ако законски или тестаментарни насљедници не прихвате насљедство са правима и обавезама, наплата неплаћених обавеза може се наставити из имовине умрлог лица. Процедуралне мјере предузимају се против лица које управља заоставштином.

(4) Ако је привредно друштво престало обављати дјелатност са ликвидацијом или без ликвидације, поступак наплате наставља се против чланова, оснивача или сувласника када се потврди престанак обављања дјелатности.

(5) Поступак наплате наставља се против корисника робе и права фондације која је престала радити.

(6) УИО може истовремено или сукцесивно захтијевати плаћање неплаћених дугова и трошкова од једног или свих партнера, учесника, сувласника или корисника.

ДИО IV - ПОСЕБНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

(Санкције и преглед управних радњи)

- (1) Закон о поступку индиректног опорезивања примјењује се код санкција и управних радњи, с ограничењима и изузецима који су прописана овим законом.
- (2) Против налога за принудну наплату, писмене изјаве о запљени и одлуке о продаји не може се уложити жалба. Против наведених управних радњи могу се уложити приговори у посебним случајевима и околностима прописаним у члану 9. став (1), члану 11. став (3) и члану 14. став (5) овог закона.
- (3) Ако дужник докаже постојање било којих околности наведених у ставу (2) овог члана, УИО обуставља поступак принудне наплате.
- (4) У случају да УИО не сматра доказаним постојање околности наведене у ставу (2) овог члана, рјешење о томе доставља дужнику. Поступак принудне наплате мора се наставити без обзира на доношење ове одлуке.
- (5) Изузетно од става (2) овог члана, на рјешења о одбијању уложених приговора може се уложити жалба.

Члан 23.

(Овлашћење)

- (1) УИО може, уз сагласност Управног одбора, потписати споразум са другим јавним органима било којег државног нивоа о принудној наплати других јавних прихода.
- (2) Услови који обухватају накнаду коју УИО добија за пружање услуга принудне наплате за друге државне органе прописују се у уговору.
- (3) УИО је овлашћен да доноси прописе за даљње спровођење принудне наплате индиректних пореза.
- (4) У члановима овог закона, гдје је дато овлашћење УИО да издаје прописе, УИО се такође односи и на Управни одбор, успостављен према Закону о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03 и 52/04), уз поштовање подјеле одговорности између Одбора и УИО, како је прописано наведеним законом.

Члан 24.

(Рок за доношење подзаконских аката)

Подзаконски акти утврђени овим законом доносе се у року од два мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана након објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБИХ број 249/05
28. новембра 2005. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
др. **Никола Шпирић**, с. р.

Председатељ
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Мустафа Памук, с. р.
